MOVING FORWARD TOGETHER

INTERNATIONAL RENAISSANCE FOUNDATION

ATLAS NETWORK

INSTITUTE FOR ECONOMIC RESEARCH AND POLICY CONSULTING

Моніторинг сприяння торгівлі в Україні

Період моніторингу:
з 15 серпня по 15 жовтня 2023 року

Випуск № 82
Жовтень 2023



Шановні читачі!

Перед Вами черговий випуск Інформаційного бюлетеня «Моніторинг сприяння торгівлі в Україні», продукт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, який публікується за підтримки Європейського союзу, МФ "Відродження" та ATLAS Network у рамках проекту "Підтримка громадської ініціативи "За чесну та прозору митницю". Ми прагнемо надати Вам найсвіжішу та найбільш актуальну інформацію стосовно стану реалізації митної реформи та впровадження заходів сприяння міжнародній торгівлі в Україні. Тому для нас дуже важлива Ваша думка, відгуки та побажання щодо комунікаційних зв'язків та методів надання інформації на адресу: customs@ier.kyiv.ua

Зміст

Нормативно-правові акти, що набрали чинності..... 4

Внесені зміни до переліку підстав, які дозволяють проводити огляд товарів та транспортних засобів комерційного призначення..... 4

Уряд удосконалив умови надання авторизації на отримання митних спрощень та статусу АЕО..... 5

Внесені зміни в порядок здійснення фітосанітарних заходів та процедур в умовах воєнного стану..... 6

Проекти нормативно-правових актів..... 7

Пропонується продовжити пільговий режим ввезення електричних генераторів та інших супутніх товарів..7

Пропонується встановити нульову ставку ввізного мита на оцтову кислоту..... 7

Пропонується вдосконалити прикордонний контроль..... 8

Новини..... 8

Уряд удосконалив процедуру перетину кордону водіями вантажівок та автобусів 8

Домовлено про організацію спільного українсько-молдовського контролю у пункті пропуску для залізничного сполучення «Кучурган-Новосавицьке»..... 9

Восьме підприємство отримало статус АЕО 9



Внесені зміни до переліку підстав, які дозволяють проводити огляд товарів та транспортних засобів комерційного призначення

Постанова Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2023 р. № 1008 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23 травня 2012 р. № 467»

Уряд вніс зміни до вичерпного переліку підстав, за наявності яких може проводитися огляд (переогляд) товарів, транспортних засобів комерційного призначення митними органами України.

Фактично постановою прибрано таку підставу, як доручення правоохоронних органів, яка до цього дозволяла митним органам проводити огляди вантажів комерційного призначення. Тобто, раніше, якщо в митних органів питань до вантажу не було, але були доручення від правоохоронців на огляд цього вантажу, митники мали здійснити відповідні заходи. Наразі, можливість надання таких доручень правоохоронними органами скасована.

З цією метою постановою визнано такими, що втратили чинність:

- постанову Кабінету Міністрів України від 2 жовтня 2019 р. № 861 "Про реалізацію експериментального проєкту з організації централізованого надсилання правоохоронними органами в електронному вигляді доручень на проведення митного огляду (переогляду) товарів, транспортних засобів комерційного призначення»;
- постанову Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 р. № 1118 «Деякі питання реалізації експериментального проєкту з організації централізованого надсилання правоохоронними органами в електронному вигляді доручень на проведення митного огляду (переогляду) товарів, транспортних засобів комерційного призначення».

Також виключений пункт 14 постанови Уряду № 467 від 23.05.2012 року і відповідний додаток, який дозволяв одержання від правоохоронних органів письмових доручень у рамках кримінальних проваджень на здійснення огляду (переогляду) товарів, транспортних засобів комерційного призначення митними органами. Фактично, правоохоронці позбавлені права ініціювати огляд (переогляд) товарів, транспортних засобів комерційного призначення митними органами.

Також внесені технічні зміни до тексту постанови в частині назви митних органів.

Додаток: http://surl.li/mlvwv

Уряд удосконалив умови надання авторизації на отримання митних спрощень та статусу АЕО

Постанова Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2023 р. № 1014 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2022 р. № 1092»

Уряд вніс зміни до положень Митного кодексу України, які регулюють питання надання транзитних спрощень. Зокрема, внесені зміни до:

- форм заяв про надання авторизації АЕО (авторизованого економічного оператора), про надання авторизації на застосування спрощення та про надання авторизації на застосування транзитного спрощення – у частині уточнення та конкретизації їх окремих положень;
- форм анкети самооцінки – у частині внесення технічних змін та уточнення пояснень щодо заповнення анкети самооцінки;
- форм авторизації на застосування окремих видів спрощень/транзитних спрощень;
- порядків проведення митними органами оцінки (повторної оцінки) відповідності підприємства критеріям та/або умовам надання авторизації, а також планування та проведення митними органами моніторингу відповідності підприємства критеріям та/або умовам надання авторизації, зокрема в частині оцінки показників (коефіцієнтів) платоспроможності (фінансової стійкості) та ліквідності підприємства.

Зокрема, у разі невідповідності базовим граничним значенням розрахункових показників платоспроможності та ліквідності підприємства, будуть враховуватися додаткові розрахункові показники. Для врахування додаткових показників необхідно набрати в кожному аналізованому періоді, у якому зафіксовано невідповідність розрахункових показників платоспроможності та ліквідності підприємства, від 7-ми до 13-ти балів, у залежності від типу авторизації.

Разом із тим, ці умови не застосовуються щодо авторизації АЕО в період дії воєнного стану та протягом одного року з дня його припинення чи скасування.

Також змінено вимоги до архівування облікових записів, документів та інформації щодо провадження господарської діяльності підприємства. Відтепер вимога про наявність процедури архівування застосовується виключно щодо зберігання паперових копій вищевказаних документів.

Наведені зміни вдосконалюють процедури надання митних спрощень підприємствам.

Джерело: http://surl.li/mlvzd



Внесені зміни в порядок здійснення фітосанітарних заходів та процедур в умовах воєнного стану

Постанова Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2023 р. № 1013 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2022 р. № 398»

Уряд вніс зміни в режим здійснення фітосанітарних заходів та процедур в умовах воєнного стану.

Зокрема, установлено, що

- на період воєнного стану територіальні органи Держпродспоживслужби здійснюють свої повноваження за принципом екстериторіальності. Особа матиме право звертатися за її вибором для до будь-якого територіального органу Держпродспоживслужби або до будь-якої фітосанітарної лабораторії, включеної до Переліку фітосанітарних лабораторій;
- фітосанітарні процедури не здійснюються на територіях, включених до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затверджених Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій, та для яких не визначена дата завершення бойових дій або дата припинення можливості бойових дій, або дата завершення тимчасової окупації;
- документи для здійснення фітосанітарних заходів та процедур у сфері карантину рослин подаються особою в електронній або паперовій формі шляхом звернення до державного фітосанітарного інспектора, відповідального за певну зону обслуговування;
- знезараження, у тому числі фумігація, вантажів з об'єктами регулювання, що експортуються, у певних випадках може проводитися за межами митної території України;
- контроль за знезараженням, у тому числі фумігацією, здійснюється державним фітосанітарним інспектором виключно шляхом проведення документальної перевірки акту проведених робіт із знезараження (фумігаційного сертифіката).

Також зазначено про певні особливості здійснення фітосанітарних заходів та процедур на період воєнного стану та протягом 90 днів із дня його припинення або скасування. Крім цього, постановою змінено певні тарифи за здійснення відповідних процедур, визначено особливості проведення відповідних процедур протягом дії воєнного стану тощо.

Зміни внесені з метою оптимізації проведення фітосанітарних заходів та процедур в умовах воєнного стану.

Джерело: http://surl.li/mlwbr



Пропонується продовжити пільговий режим ввезення електричних генераторів та інших супутніх товарів

Проєкт Закону України (реєстр. номер 10024) «Про внесення змін до пункту 9-21 розділу XXI Митного кодексу України щодо продовження пільгового режиму ввезення електричних генераторів та інших супутніх товарів»

Проєкт Закону України (реєстр. номер 10025) «Про внесення змін до пункту 87 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо продовження пільгового режиму ввезення електричних генераторів та інших супутніх товарів»

Дата реєстрації: 8 вересня 2023 року

Ініціатор: Народні депутати України

З огляду на очікувану складну зиму, проєкти пропонують продовжити пільгове ввезення в Україну електрогенераторів та інших супутніх товарів до 1 травня 2024 року шляхом внесення змін до Митного та Податкового кодексів України. До цього пільгове ввезення зазначеної продукції діяло до 1 травня 2023 року.

Зазначені пропозиції спрямовані сприяти у придбанні генераторів та інших суміжних товарів через звільнення від сплати ввізного мита та ПДВ.

Джерело: http://surl.li/mlwln

Пропонується встановити нульову ставку ввізного мита на оцтову кислоту

Проєкт Закону України (реєстр. номер 10073) «Про внесення зміни до Митного тарифу України, встановленого Законом України "Про Митний тариф України", щодо зміни ставки мита на оцтову кислоту»

Дата реєстрації: 19 вересня 2023 року

Ініціатор: Народні депутати України

Митним тарифом України встановлено мито на оцтову кислоту (код 2915 21 00 00 УКТ ЗЕД) у розмірі 5,5 % від митної вартості.

Провідним виробником оцтової кислоти в Україні було ПрАТ "Сєвєродонецьке об'єднання Азот", потужності якого перевищували потреби внутрішнього ринку. Однак унаслідок воєнних дій завод припинив свою діяльність із кінця лютого 2022 року.

Для підтримки вітчизняного виробника пропонується встановити нульову ставку ввізного мита на оцтову кислоту (код УКТЗЕД 2915 21 00 00), яка є сировиною для виробництва етилацетату.

За даними, наведеними в пояснювальній записці до проєкту, оціночні надходження до бюджету від сплати мита на оцтову кислоту можуть скласти близько 368,9 тис. доларів США (або 13,5 млн грн), що передбачається компенсувати за рахунок оподаткування збільшення доходів від господарської діяльності українського виробника.

Джерело: http://surl.li/mlwjc

Пропонується вдосконалити прикордонний контроль

Проєкт Закону України (реєстр. номер 10129) «Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законів України щодо вдосконалення законодавства з питань прикордонного контролю»

Дата реєстрації: 6 жовтня 2023 року

Ініціатор: Народні депутати України

Законопроєкт розроблено з метою виконання рекомендацій, наданих адміністрації Державної прикордонної служби України, за результатами реалізації проєкту Європейського Союзу «Підтримка ЄС у зміцненні інтегрованого управління кордонами в Україні (EU4IBM)» та відповідно до Стратегії інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року.

Зокрема, проєктом передбачено внести такі зміни:

у Митному кодексі України

- встановлення можливості обміну інформацією з єдиним державним інформаційним вебпорталом «Єдине вікно для міжнародної торгівлі»;
- здійснення огляду морських суден разом із представником Держприкордонслужби;
- встановлення винятків щодо митного оформлення кораблів, катерів та суден забезпечення Морської охорони Держприкордонслужби;
- визначення додаткової підстави для огляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення (можливість ініціювання огляду);

у Законі України «Про прикордонний контроль»

- оптимізувати здійснення контрольних операцій (здійснення одночасного прикордонного та митного контролю, а також можливість делегування деяких дублюючих функцій одній із служб);

у Законі України «Про Державну прикордонну службу України»

- унормування доступу до інформації з єдиного державного інформаційного вебпорталу «Єдине вікно для міжнародної торгівлі».

Наведені зміни мають забезпечити підвищення надійності прикордонного та митного контролю, підвищать ефективність здійснення прикордонно-митних формальностей, унормують звільнення від митного контролю військові кораблі, які здійснюють охорону суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні, а також підвищать безпекову складову на кордонах України.

Джерело: http://surl.li/mlwki

Уряд удосконалив процедуру перетину кордону водіями вантажівок та автобусів

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури ініціювало зміни до правил перетинання державного кордону для водіїв вантажного та пасажирського транспорту, що виконують тривалі поїздки. Тепер перевізники зможуть реєструвати на один виїзд вантажівки до двох водіїв, автобуса – до трьох. Відповідне рішення було ухвалено під час засідання Уряду.

Раніше правила перетинання державного

кордону в умовах воєнного стану передбачали можливість виїжджати з країни однією вантажівкою лише одному водію. Для автобусів ця кількість складала максимум два водії.

У той же час існують обов'язкові міжнародні вимоги, які визначають необхідну кількість водіїв залежно від тривалості та кілометражу маршруту. Йдеться не лише про потребу відпочинку водія та дотримання норм праці, а про безпеку власне водія та пасажирів.

Якщо ж такі норми порушуються, то це є підставою для штрафу контролюючих органів як в Україні, так і за кордоном.

Джерело: http://surl.li/mlwog

Домовлено про організацію спільного українсько-молдовського контролю у пункті пропуску «Кучурган-Новосавицьке»

13 жовтня 2023 року відбулася чотиристороння зустріч представників митних і прикордонних органів України та Республіки Молдова, у рамках якої підписано міжвідомчий Протокол щодо організації спільного контролю у пункті пропуску для залізничного сполучення «Кучурган-Новосавицьке» на території України.

Розширення практики здійснення спільного контролю на українсько-молдовському кордоні є важливим елементом інтегрованого управління кордонами, який ґрунтується на кращих європейських практиках та є одним із заходів, які підвищують ефективність процедур при перетині державного кордону.

Джерело: http://surl.li/mlwow

Восьме підприємство отримало статус АЕО

За інформацією Держмитслужби восьмим підприємством яке отримало статус Авторизованого економічного оператора (АЕО) стало ТОВ «Schreder», яке отримало відповідну авторизацію. Компанія вже мало діючі авторизації на застосування транзитних спрощень відповідно до Конвенції про процедуру спільного транзиту, тому розгляд заяви про надання авторизації АЕО відбувся у мінімальний строк.

Джерело: http://surl.li/mlwpc

Держмитслужба опублікувала нову структуру електронної транзитної декларації

Держмитслужба, повідомила, що 1 листопада 2023 року користувачі процедури спільного транзиту заповнюватимуть нову електронну транзитну декларацію Т1. Вона відповідатиме наступному етапу розвитку транзитної системи – NCTS Фаза 5, на яку переходять усі країни-учасниці Конвенції про процедуру спільного транзиту.

Структура нової транзитної декларації передбачає внесення відомостей на так званих 4-х рівнях. Відомості про товари вносяться з прив'язкою до перевізних документів на різних рівнях, що актуально при переміщенні консолідованих вантажів.

Максимальна кількість товарів, які можуть бути задекларовані в одній транзитній декларації NCTS Фаза 5, збільшена з 999 до близько 99 000.

Докладніше про нову структуру декларації Т1 – у роз'ясненнях щодо заповнення транзитної декларації NCTS Фаза 5 - https://bit.ly/48d1VIV

Джерела: http://surl.li/mlwqj
https://bit.ly/46bQtvf

“Моніторинг сприяння торгівлі в Україні” є продовженням випусків Щомісячного моніторингу сприяння торгівлі в Україні, який готувався Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій у рамках проекту “Діалог зі сприяння торгівлі”, за фінансової підтримки Європейського Союзу та співфінансування Міжнародного фонду “Відродження”.

Запропонований інформаційний бюлетень є продовженням попереднього і публікується в рамках проєкту **“Підтримка громадської Ініціативи “За чесну та прозору митницю”**, який реалізується за підтримки Європейського союзу, Міжнародного фонду “Відродження” та ATLAS Network і є моніторингом реалізації митної реформи та заходів зі сприяння міжнародній торгівлі.

Публікація складається з трьох частин:

- нормативно-правові акти, що набрали чинності
- проекти нормативно-правових актів
- новини

Ми розуміємо, що малому та середньому бізнесу не вистачає часу на проведення аналізу нового законодавства або можливих нормативних новацій. Також, значна кількість таких актів складна для розуміння пересічної людини. “Моніторинг сприяння торгівлі в Україні” покликаний привернути увагу до цікавих подій, нововведень законодавства України, що стосуються сфери спрощення процедур торгівлі і можуть безпосередньо впливати на суб’єкти зовнішньоекономічної діяльності. Також у цих публікаціях ми будемо робити аналіз проектів нормативних актів із цієї тематики.

Інститут економічних досліджень та політичних консультацій (ІЕД) - міжнародно визнаний незалежний український аналітичний центр, заснований у 1999 році.

ІЕД займається аналізом проблем економічного розвитку, міжнародної торгівлі та ділового клімату (зокрема в секторі МСП), бере участь у розробці документів політики національного та регіонального рівня.

ІЕД регулярно випускає власний макроекономічний прогноз для України та бере участь у розробці консенсус-прогнозу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

Команда соціологів ІЕД проводить регулярні опитування підприємств та експертів із метою оцінки ділового клімату та очікувань українського бізнесу. ІЕД успішно поєднує свою аналітичну діяльність з адвокацією змін та участю в громадському житті України. ІЕД співпрацює з центральними та місцевими органами влади, вітчизняними та закордонними аналітичними центрами, організаціями громадянського суспільства.

Робота ІЕД фінансується за рахунок грантів, благодійних внесків та коштів технічної допомоги.

Застереження

Моніторинг сприяння торгівлі в Україні підготовлений ІЕД і має виключно інформаційний характер. Хоча ми доклали щонайбільших зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-якої частини цієї публікації. У разі використання обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.

Матеріал відображає позицію авторів і не обов’язково збігається з позицією Європейського Союзу, Міжнародного фонду “Відродження”, ATLAS Network та (або) Інституту економічних досліджень та політичних консультацій.